

“KÖKTÜRKÇE VE ESKİ UYGURCA DERSLERİ” ADLI KİTAPTAKİ ORHUN YAZITLARI'NA AİT METİNLERİN KAYNAĞI HAKKINDA

Cengiz ALYILMAZ*

*Ayinesi iştir kişinin lâfa bakılmaz
Şahsın görünür rütbe-i aklı eserinde
Ziya Paşa*

Geliş Tarihi: Şubat, 2018

Kabul Tarihi: Mart, 2018

Öz

Eski Türk Dili ile ilgili kaynak eserlerden birini de “ders kitapları” oluşturur. Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ tarafından hazırlanan ve Kesit Yayınları tarafından basılan *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* adlı kitap da bu kategoride değerlendirilecek türdedir.

Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri adlı ders kitabı esas itibarıyla iki bölümden oluşmakta; çalışmanın sonunda da bir sözlük bulunmaktadır.

Bu makalede *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* adlı ders kitabının I. Bölümünde (Köktürkçe Dersleri) yer alan Orhun Yazıtları'yla ilgili metinlerin alındıkları kaynak hakkında bilgi verilmekte; kitapta yer alan Orhun Yazıtları'na ait metinlerin kaynak gösterilmemiş olsa da Cengiz ALYILMAZ tarafından hazırlanan *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı kitaptan alındığı üzerinde durulmaktadır.

Anahtar Sözcükler: Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ, *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri*, Orhun Yazıtları, Orhun Yazıtları'na ait metinler, Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ, *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu*.

ON THE SOURCE OF THE TEXTS OF ORHUN INSCRIPTIONS IN THE BOOK “KÖKTÜRKÇE VE ESKİ UYGURCA DERSLERİ”

Abstract

The “textbooks” are one of the reference works regarding the Old Turkic Language. The book *Kokturkish and Old Uighur Courses (Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri)*, written by Mehmet ÖLMEZ and published by Kesit publications, also falls in this category.

The textbook titled *Kokturkish and Old Uighur Courses (Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri)* consists of two parts and a dictionary is attached to it.

This article provides information about the sources of the texts related to Orhun Inscriptions in the first chapter (Kokturkish Courses) of *Kokturkish and Old Uighur Courses* and it is emphasized that, even if not referenced, the texts belonging to the Orhun Inscriptions in the book are taken from (*Present Situation of the Orhun Inscriptions*) *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu*, prepared by Cengiz ALYILMAZ.

* Prof. Dr.; Uludağ Üniversitesi, Fen Edebiyat Fakültesi, Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü, calyilmaz@gmail.com.

Keywords: Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ, *Kokturkish and Old Uighur Courses (Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri)*, Orhun Inscriptions, Texts of the Orhun Inscriptions, Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ, *(Present Situation of the Orhun Inscriptions) Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu*.

1. Makalenin Yazılma Sebebi:

2017 yılının Ağustos ayında Kesit Yayınları'ndan *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* adlı bir kitap çıktı. Üniversitelerin Türk Dili ve Edebiyatı Bölümlerinde öğrenim gören öğrenciler için hazırlanan kitabın künyesi şöyledir:

Kitabın adı:	<i>Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri</i>
Kitabın yazarı:	Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ
Kitabın basıldığı yer ve yıl:	İstanbul, 2017
Kitabın yayınevi:	Kesit Yayınları
Kitabın sayfa sayısı:	566
Kitabın Yayın Editörü:	Prof. Dr. Hayati DEVELİ
Kitabın Yayın Yönetmeni:	Sadettin BAYRAK

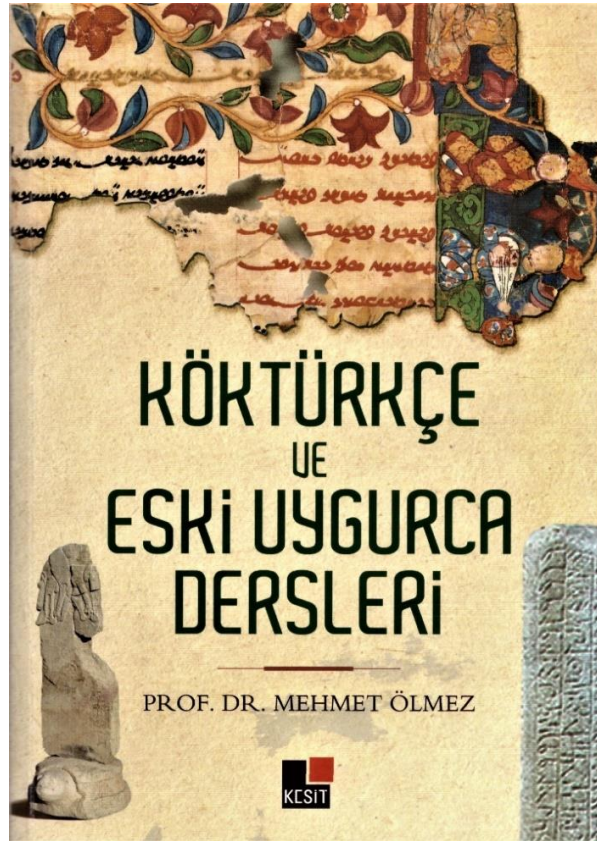

Foto 1: Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ tarafından yayımlanan kitabın kapak görüntüsü

Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri adlı kitabın yayımlanmış olduğunu Eski Türk Dili alanında çalışan bir meslektaşımın öğrendim. Söz konusu meslektaşım bana: “Kitaptaki *Orhun Yazıtları*’na ait metinlerin (s. 71-140; s. 174-186) benim *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı eserimden alınmış olduğunu, yazarın benim diğer makalelerimden ve bildirimlerimden de fazlaca yararlandığını / alıntılar yaptığını ancak kaynak gösterilmediğini” söyledi.

Foto 2: *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı kitabın kapağının görüntüsü

Bunun üzerine kitabı temin edip inceledim. Durum, ne yazık ki arkadaşımın bana söylediği gibiydi. Yani Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ, hazırlamış olduğu kitapta tarafımdan epigrafik belgelenmeleri yapılan, yayımlanan ve tescil ettirilen Orhun Yazıtları’na ait metinleri

kullanmış ancak kaynak göstermemişti. Bu bir ilk de değildi. ÖLMEZ, daha önce de aynı şeyi *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* adlı kitabında da yapmış; kitapta tarafımdan tespit edilen Orhun Yazıtları'na ait (Kök)türk harfli metinleri, yazıtlara ait önemli bilgi, bulgu ve belgeleri izinsiz kullanmış; üstelik kaynak da göstermemişti. *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* adlı kitabın değerlendirmesine geçmeden önce ÖLMEZ'in *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* adlı kitabı üzerinde durmak istiyorum.

Yazacaklarımdan çok da hoşnut olmadığımı bu alanda çalışan veya bu alana ilgi duyan herkesin bilmesini isterim. Ancak bugüne kadar olanları bütün yönleriyle yazmadan bugüne ve bu noktaya nasıl geldiğini anlatmam mümkün olmayacaktır.

2. Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ'in *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* Adlı Kitabı Üzerine:

Türk Dünyası'nda ve engin Asya coğrafyasında uzun yıllar yaptığım çalışmalar sonucunda eski Türk kültür ve uygarlığı, eski Türk yaşayış ve inanışı, eski Türk Dili, (Kök)türk harfli yazıtlar... ile ilgili ciddi bir arşive ve bilgi birikimine sahip olmuştum. Yurt içinde ve yurt dışında konuyla ilgili olanların büyük bölümü de yaptığım çalışmaları yakından takip ediyor; beni yeni bilgi ve bulguları paylaşmam için kongre, sempozyum ve konferanslara davet ediyorlardı. Ben de fırsat buldukça çağrıldığım yerlere gidip yaptığım çalışmalarla ilgili konferanslar veriyordum. 2009 yılında Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ de Yıldız Teknik Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde Bölüm Başkanı olarak görev yapıyordu. ÖLMEZ bir gün beni aradı ve konferans vermeme rica etti. Ben de kendilerini kırmayıp bu taleplerini yerine getirmek için 04.5.2009 tarihinde İstanbul'a gittim.¹ Gittiğim günün akşamı sohbet sırasında benden "*Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu*" adlı kitabımda yer alan bazı fotoğrafları ve "*Orhun Yazıtları'nın orijinal metinlerini*" word hâlinde kendisine vermeme rica etti. Bunları ne yapacaklarını sorduğumda "*Doğu Türkistan'daki Türklerin aydınlanması / bilinçlenmesi için Uygur meslektaşımız Erkin ARIZ ile birlikte bir proje hazırladıklarını, bunların bir kısmına orada yer vereceklerini*" söyledi. Ben de hiç tereddüt etmeden kendilerine "*Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu*" adlı kitabımda yer alan 100'den fazla görüntü ile "*Orhun Yazıtları'nın tarafımdan bizzat üzerinde yıllarca çalışılıp tespit edilen ve anılan kitabımda yer alan metinleri*"ni word ortamında verdim.

¹ "Eski Türk Yazıtlarının Bugünkü Durumu Moğolistan'daki Saha Çalışmaları", konulu konferans Yıldız Teknik Üniversitesi Şevki Erk Konferans Salonu'nda 04.5.2009 tarihinde verilmiştir.

O yıllarda Atatürk Üniversitesi ile Pekin Üniversitesi arasında yapılan bir anlaşma gereğince Çin'deki Türk anıtları ve yazıtlarıyla ilgili bir projede eş başkan olarak görev yapmaktaydım. Pekin'de iken yoğun çalışmalarımın fırsat bulup Erkin ARIZ ile görüştim. ARIZ, görüşmemiz sırasında bana, *ÖLMEZ'in birlikte yapmış oldukları projede hazırlaması gerekenleri vaktinde hazırlamadığını; benim proje için verdiğim materyalleri de kendilerine vermediğini; bu projeyi kısıtlı imkânlarla ve kaynak eserlerle başkalarıyla yapmak zorunda kaldıklarını...* söyledi.

Aradan bir iki yıl geçti. Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ BilgeSu Yayınları arasından bir kitap çıkardı. Kitabın adı *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* adını taşımaktaydı.

Foto 3-4: ÖLMEZ'in Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları adlı kitabının I ve II. Baskısının kapak görüntüleri

Belli ki ÖLMEZ, Minzu Üniversitesinde Uygurlar için hazırlamış olduklarını değerlendirmek istemiş; belki de bir Eski Türk Dilcisi olarak “(Kök)Türkçe alanında ben de varım.” demek istemişti. Kitapta yer alan Orhun Yazıtları'na ait metinler benim ÖLMEZ'e Uygurlar için hazırlanacak kitapta kullanılmak üzere vermiş olduğum metinlerdi; kitaptaki fotoğrafların büyük bölümü de bana aitti ve yine benim kendi ellerimle dijital ortamda ÖLMEZ'e teslim ettiğim fotoğraflardı.

ÖLMEZ anılan kitabının ön sözünde (Kök)türk harfli metinlerle ilgili olarak şunları yazıyordu:

“Kitap aşamasında yardımlarını esirgemeyen meslektaşlarıma ayrı ayrı teşekkür ederim: Transkripsiyonlu metni dayandırdığım runik harfli metni tespit eden ve bu metni benimle paylaşan Cengiz Alyılmaz ile Osman Mert’e... teşekkür ederim”

Kitap aşamasında çok sayıda meslektaşımın yardım aldım, görüşlerimi, görüşlerini paylaştım. Burada her birine ayrı ayrı teşekkür ederim. Her şeyden önce transkripsiyonlu metni dayandırdığım runik harfli metni tespit eden ve bu metni, kendi çekimleri fotoğrafları benimle paylaşan değerli meslektaşlarım Cengiz Alyılmaz ile Osman Mert’e; çeşitli kaynaklara ulaşmamda katkılarından dolayı vefakâr

Foto 5: ÖLMEZ’in Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan’daki Eski Türk Yazıtları adlı kitabındaki “Ön Söz”de yer alan teşekkür kısmından bir görüntü

ÖLMEZ, Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan’daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük adlı kitap yayımlandığında bana da imzalı olarak gönderdi. ÖLMEZ, imzaladığı kitapta (Kök)türk harfli metinlerden dolayı bana teşekkür ediyordu:

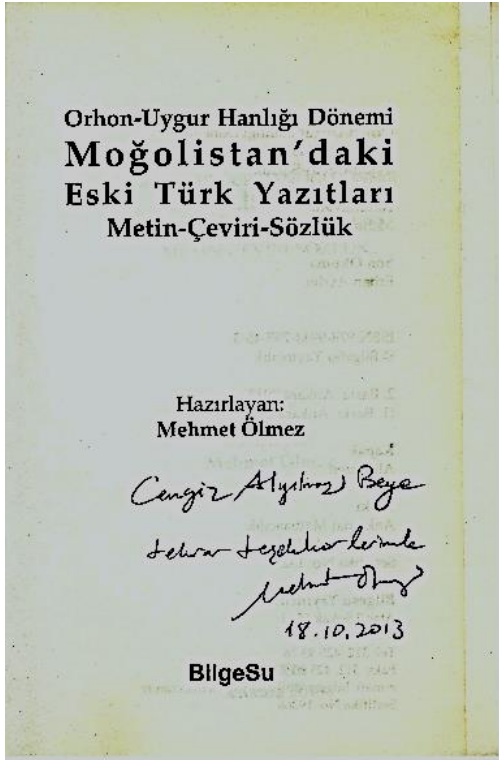

Foto 6: ÖLMEZ’in imzasını taşıyan iç kapağın görüntüsü

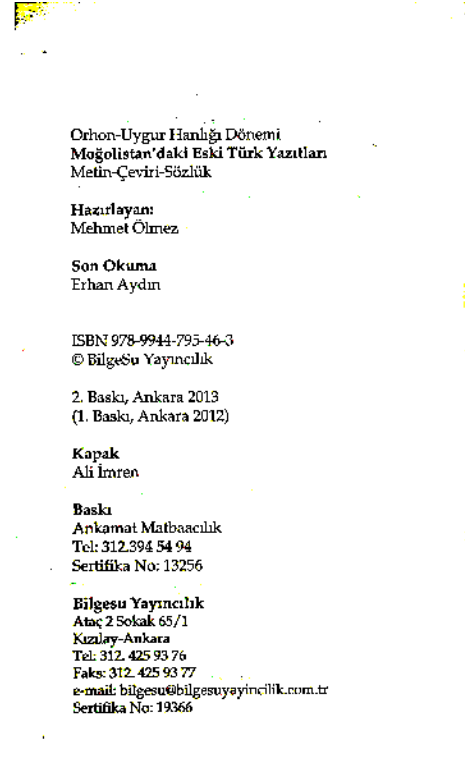

Foto 7: Kitabın künyesine ait bilgilerin bulunduğu sayfanın görüntüsü

ÖLMEZ, yayımlanan kitabında yer alan (Kök)türk harfli metinleri kimden aldığını ön sözde yazsa da ilgili **metinlerin hiçbirinin altında bu metinlerin bana ait olduğunu belirtmemiş; bana ait bilgilerin ve bazı fotoğrafların bir kısmının altına da adımı yazmamıştı.** Bu durumdan duymuş olduğum rahatsızlığı kendilerine 01 Aralık 2012 tarihinde yazmış olduğum aşağıdaki mektupta bildirdim:

Kıymetli Mehmet Bey,

Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin – Çeviri - Sözlük (Ankara, 2012) adlı çalışmanız 30.11.2012 tarih itibarıyla bana ulaştı.

Öncelikle alana katkı sağlayacağını düşündüğüm çalışmanız için sizi kutluyor; kitabı bana gönderme nezaketini gösterdiğiniz için de ayrıca teşekkür ediyorum.

Mehmet Bey, çalışmada gözünüzden kaçtığını düşündüğüm; ancak önemli gördüğüm bazı hususları eserin sonraki baskılarında telafi edeceğiniz ümidiyle sizinle paylaşmak istiyorum:

1. (Kök)türk Harfli Metinlerle İlgili Durum:

Çalışmanızın “Ön Söz”ünde (s. 10) Köl Tigin Bilge Kağan ve Bilge Tonyuyuk Yazıtları'yla ilgili metinlerde benim size word dosyası olarak verdiğim Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu (Ankara, 2005) adlı kitabımda yer alan metinleri esas aldığınızı yazıyorsunuz. Bunun için teşekkür ederim. Ancak metinlerle ilgili bölümde metinlerin benim anılan çalışmamdan alındığına dair hiçbir bilgi bulunmamaktadır. Oysa diğer bilim adamlarından aldığınız her metnin altında metnin kime ait olduğunu hiçbir şekilde ihmal etmeden vermişsiniz. Hatta bu bilim adamlarının adlarına kitabınızın “İçindekiler” kısmında bile yer vermişsiniz.

Kitabın sistematigi gereği benim ve benim gibi Osman Mert arkadaşımızın adları da orijinal metinlerin altlarında yer almalıydı. Hele hele bir sayfayı bile doldurmayan, gerçekte benim verdiğim Çince fotoğraflardan ve metinlerden hareketle oluşturulan Köl Tigin Yazıtı'nın Tercümesi için birilerine (s. 116) özel teşekkür ediliyorsa çalışmanın önemli bir kısmını oluşturan (s.101-113; s. 149-160; s. 179-187) (Kök)türk harfli metinler için bu bizden de esirgenmemeliydi. Kitabın Son Okumasını yapan Erhan Aydın veya dikkatli bir okuyucu bu durumu mutlaka fark ederdi.

...

Mehmet Bey, ben yaşadıklarımın ve çektiklerimden ders çıkarıp eserlerim için Kültür Bakanlığı Telif Hakları Genel Müdürlüğünden belgelemiş olduğum metinler için tescil belgesi aldım. Benim tespitlerimin hepsi matbu olarak yayımlandığı gibi; tescil / patent yoluyla da güvence altındadır.

Sizden de ricam şudur:

Lütfen çalışmanızda yer alan (Kök)türk harfli metinlerin bana ait olanlarının altlarına (diğer bilim adamları için yaptığımız gibi) benim adımlı da yazınız.

2. Fotoğrafların Durumu:

- Mehmet Bey, çalışmanızda fotoğraflarla ilgili titiz davrandığınızı fark ettim. Bana ait 26 fotoğraf kullanmışsınız ve 25'inin altında adım yazılı. Ancak bir fotoğrafın altında adım yer almıyor. Sayfa 31'de yer alan ve altında "Üzerinde dağ keçisi bulunan kaplumbağa bir altlık" ifadesinin bulunduğu fotoğraf benim (Kök)türk Harfli Yazıtların İzinde (Ankara, 2007) adlı kitabımda yer alan (s. 165) ve tarafımdan çekilen bir fotoğraftır.

- Kitabın 177. sayfasında yer alan yine bana ait fotoğraf, Tonyukuk Yazıtı'na değil; Bilge Kağan Yazıtı'na aittir.

3. Yazıtlarla İlgili Bazı Bilgiler:

- Mehmet Bey, yazıtlarla ilgili dil çalışmalarından bahsederken kitabınızın "Kaynaklar ve Kısaltmalar" bölümünde de yer alan benim Orhun Yazıtlarının Söz Dizimi (Erzurum, 1994) adlı çalışmamı yer vermemişsiniz. Dikkatinizden kaçmış olmalı.

- Mehmet Bey, ben Türkiye'de yazıt bilimi alanında GPS'yi kullanan ilk ve tek bilim adamıyım. Eğer bir yerde yazıtlarla ilgili bir GPS kaydı varsa tereddüt etmeden arkasında benim herhangi bir yayınımlı aramalısınız. Bunda hiçbir şekilde tevazu göstermiyorum. Kitabınızın 61. sayfasında yer alan Bugut Yazıtı'nın; 76. sayfasında yer alan Köl Tigin Yazıtı'nın; 119. sayfasında yer alan Bilge Kağan Yazıtı'nın; 162. sayfasında yer alan Bilge Tonyukuk Yazıtları'nın GPS kayıtları bana aittir. Söz konusu bilgileri de içeren yayınlarımlı yalnızca bir kısmı çalışmanızın "Kaynaklar ve Kısaltmalar" bölümünde yer alıyor; kitabın ikinci baskısında bu bilgilerin bana ait olduğunu belirtirseniz sevinirim.

- Kitabınızın 198. sayfasında yer alan Köl İç Çor Yazıtı ile ilgili ilk iki paragraftaki bilgiler esas itibarıyla bana aittir. Bu bilgiler, Osman F. Sertkaya ve Ts. Battulga ile birlikte yayımladığımız Moğolistan'daki Türk Anıtları Projesi (Ankara, 2001) adlı kitabın 173. sayfasında yer almaktadır.

Mehmet Bey, yukarıda bir dostunuz olarak belirttiğim (benimle ilgili) hususları çalışmanızın ikinci baskısında dikkate alacağınızdan hiç kuşku duymuyorum.

Ayrıca kitabınızın ön sözünde E. Aydın, F. Yıldırım, R. Alimov ile birlikte hazırladığınızı yazdığımız Runik Harfli Eski Türk Yazıtları adlı çalışmanızda da benzer durumların yaşanmamasını ümit ediyorum...

Yazmış olduğum mektup üzerine ÖLMEZ, beni aradı ve mevcut hataların ve eksiklerin son okumayı yapan kişiden kaynaklandığını ve ikinci baskıda bunları mutlaka düzelteceklerini söyledi.

Kitabın ikinci, üçüncü baskısı yapıldığında da değişen çok fazla bir şey yoktu. Tarafımdan uzun yıllar üzerinde çalışılarak tespit edilen ve tescil ettirilen “Orhun Yazıtları’na ait metinler” artık Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ’in kendi “şaheseri” olarak kitapta yer alıyordu. Bunun üzerine ÖLMEZ’e yeniden bir mektup yazıp **bana ait metinleri, bilgileri, bulguları, görüntüleri ve belgeleri hiçbir şekilde kullanmamasını, izinsiz olarak kullandığı takdirde hukuki yollara başvuracağımı** belirttim.

Sayın Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ,

Erzurum, 30.12.2015

2012 yılında BilgeSu yayınları tarafından yayımlanan Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan’daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük adlı kitabınızda (benim size yalnızca Çin’deki bir projede kullanmanız için word ortamında verdiğim) Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu (Ankara, 2005) adlı kitabımda yer alan (Kök)türk harfli metinleri ve 26 fotoğrafı kullanmıştınız. Bunu da kitabınızın ön sözünde belirtmişsiniz. Ancak bana ait (Kök)türk harfli metinlerin altlarına benim adımlı yazmamıştınız. Size ekte sunmuş olduğum mektubu yazarak sizi uyarmıştım (bk. Ek 1 / 01 Aralık 2012 tarihli mektup). Yine kitabınızdaki birçok bilgiyi benim kitaplarımdan ve makalelerimden almanıza rağmen referans göstermediğinizi tespit etmiş; düzeltmenizi rica etmişim. Bütün bu hataların kitabın baskısının aceleyle getirilmiş olmasından ve “Son Okumayı yapan kişiden kaynaklandığını bana söylemiş; yeni baskıda bunları tamamen düzelterek” bildirmişsiniz.

Kitabınızın II. baskısında da yukarıda belirtilen hususları düzeltmeden yayımladığınızı tespit ettim. Sizi tekrar uyardım.

Son olarak 06.11.2015 tarihinde size yazmış olduğum mektupta yayınlarınızda bana ait hiçbir bilgi, bulgu ve belgeyi kullanmamanız konusunda sizi yazılı olarak uyardım ve bu uyarıyı ciddiye almanızı rica ettim (bk. Ek 2. / 06.11.2015 tarihli mektup).

Sizin (bütün uyarılarıma rağmen), kitabınızın III. baskısını bana ait bilgileri ve (Kök)türk harfli metinleri kullanarak yaptığınızı tespit ettim. Söz konusu baskıda yalnızca bana ait fotoğrafları çıkartıp kendiniz veya başkaları tarafından çekilen fotoğrafları koymuşsunuz. (Kök)türk harfli metinlerin altlarına ne yazık ki yine adımlı yazmamışsınız ve iznim olmadığı hâlde bu metinleri kullanmışsınız. Bu ciddi bir hak ihlalidir ve hukuki sorumluluğu vardır.

Sayın ÖLMEZ, siz merhum Hocanız Prof. Dr. Talat TEKİN’in Tunyukuk Yazıtı adlı kitabını yayımlanması için TDK yetkililerine vermişsiniz. Ben de bu kitabın raportörlerinden biriyim. Ben bu kitabın basılabilmesi için kitabı tabir caizse didik didik okuyup hatalarını çıkarıp 25.02.2013 tarihinde Türk Dil Kurumuna hem yazılı olarak hem de CD ile verdim.

Siz, TDK yetkililerine hitaben yazmış olduğunuz bilgilendirme notunda “kitabın basımı ile kendinizin ilgilendiğinizi; Hocanız Prof. Dr. Talat TEKİN’in sağlığında kitabın düzeltileriyle ilgilenemediğini; Hocanız’ın ölümü üzerine bütün düzeltmelerin kendiniz tarafından yapıldığını” belirtiyorsunuz.

Sayın ÖLMEZ, siz kendi kitabınızda yaptığınız gibi merhum Prof. Dr. Talat TEKİN’in Tunyukuk Yazıtı adlı kitabında da bana ait (Kök)türk harfli metinleri bir iki değişiklik yaparak kullanıyorsunuz. Üstelik kitabın hiçbir yerinde bu durumu belirten bir tek satır bilgiye yer vermeden bunu yapıyorsunuz. Benim size yalnızca Çin’deki bir projede kullanmanız için word ortamında verdiğim (Kök)türk harfli metinleri ve fotoğrafları bu kadar cömert bir şekilde kullanma ve kullandırma cesaretini nereden alıyorsunuz? Bir bilginin kaynak gösterilmeden kullanılmasının ne anlama geldiğini siz bilmiyor musunuz? Bir iki karakteri değiştirip bu metinleri önce kendinize sonra da Hocanız Prof. Dr. Talat TEKİN’e mal edebileceğinizi nasıl düşünebiliyorsunuz? Ben size daha önce yazmış olduğum mektupta bana ait metinlerin Kültür Bakanlığı tarafından tescillendiğini ve patentinin alındığını yazmıştım.

Sayın ÖLMEZ:

1. (TDK tarafından yayımlanmasını istediğiniz) Hocanız Prof. Dr. Talat TEKİN’e ait Tunyukuk Yazıtı adlı kitapta tarafınızdan yazıldığını iddia ettiğiniz (Kök)türk harfli metinler ufak tefek değişiklik yapılarak benim size verdiğim metinlerden alınmıştır. Kitabın selameti ve Türk Dil Kurumunun zarar görmemesi için metnin bana ait olduğunu kabul ediniz ve bunu ilgili yerde belirtiniz. Söz konusu metnin bana ait olmadığı iddiasında bulunursanız bu durumda ne yazık ki hukuki yollara başvurmak zorunda kalacağım. Ayrıca mevcut durum düzeltilmediği takdirde TDK tarafından bana ulaştırılan metni esas alıp TDK, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu, ilgili bakanlık ve YÖK nezdinde girişimlerde bulunacağımdan hiçbir kuşkunuz olmasın.

2. **Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi bana ait metinleri ön sözde bir teşekkürle geçiştirip kaynak göstermeden kullanamazsınız. Moğolistan’daki Eski Türk Yazıtları Metin-Çeviri-Sözlük adlı kitabınızda bu metinleri de artık hiçbir şekilde kullanmanızı istemiyorum.** Prof. Dr. Cengiz ALYILMAZ

Not: 06.11.2015 tarihli mektubuma cevap vermediniz. Belki de ulaşmamıştır. Size ulaştırılabilmesi için bu mektubu TDK Başkanı Sayın Prof. Dr. Mustafa KAÇALIN Beyefendi’ye de gönderiyorum.

ÖLMEZ’e yazdığım mektubun bir benzerini mail yoluyla BilgeSu Yayınevine de gönderdim. Yayınevi yetkilileri bana hiçbir şekilde cevap vermediler. Yayınevi de Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ de kitabının baskılarını art arda yapmaya ve para kazanmaya devam ettiler.

Ortak dostlarımız vasıtasıyla ÖLMEZ'i defalarca uyardım. Ancak uyarılarımı asla dikkate almadı. Hatta ÖLMEZ, benim kendisine vermiş olduğum metinlerden Tonyukuk Yazıtı'na ait metni Talat TEKİN tarafından yayınlanan ve TDK tarafından yeni baskısı yapılmak istenen *Tonyukuk Yazıtı* adlı kitaba da koymuştu. Kitabın raportörlerinden biri olduğum için bunu fark edip durumu Türk Dil Kurumuna rapor etmiş; kitabın bu şekliyle yayımlanması durumunda ciddi bir hak ihlalinin hatta "intihal"ın söz konusu olacağını; merhum Talat TEKİN'in ailesinin de Türk Dil Kurumunun da zor durumda kalacağını belirtmiştim. Yani ÖLMEZ, bana ait metinleri izinsiz olarak kendi kullandığı yetmiyormuş gibi bir de merhum Talat TEKİN'in kitabında kullanmaya kalkışıyordu.

Oysa Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ'in *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* adlı kitabında takip ettiği yol kendisini yeterince sıkıntıya sokacak durumdaydı; buna yenilerini eklemesi de gerekmiyordu. ÖLMEZ'in BilgeSu Yayınları arasından 2012, 2013 ve 2015 yıllarında çıkardığı *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* adlı kitabının 3 baskısında da Orhun Yazıtları'nın tarafımdan tespit edilen, yayımlanan ve tescil ettirilen metinlerine yer verilmiş; ÖLMEZ bu metinleri benden aldığını "Ön Söz"de teşekkür ederek kaydetmiş; ancak **ilgili metinlerin altında (bütün uyarılara rağmen) adımı ve eserimi kaynak göstererek belirtmemiştir.** *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* adlı kitabın 3 (üç) baskısında² yer alan metinlerle ilgili tespitler şöyledir:

Köl Tigin Yazıtı'na ait metinlerle ilgili durum:

Metin Adı	ALYILMAZ (<i>Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu.</i> Ankara, 2005).	ÖLMEZ (<i>Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük.</i> Ankara, I. Baskı, 2012; II. Baskı, 2013; III. Baskı 2015).	Referans Durumu
Köl Tigin Yazıtı Güney Yüzü	Alyılmaz, 2005: 30-31	Ölmez, 2012: 103-104 Ölmez, 2013: 105-106 Ölmez, 2015: 108-109	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Köl Tigin Yazıtı Doğu Yüzü	Alyılmaz, 2005: 43-46	Ölmez, 2012: 106-109 Ölmez, 2013: 108-114 Ölmez, 2015: 111-117	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Köl Tigin Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 55-56	Ölmez, 2012: 110-11	Alyılmaz'dan

² Bu kitabın kaç kez basıldığı ne yazık ki bilinmemektedir.

Kuzey Yüzü		Ölmez, 2013: 115-116 Ölmez, 2015: 118-119	aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Köl Tigin Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 56	Ölmez, 2012: 118 Ölmez, 2013: 113 Ölmez, 2015: 121	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Kuzeydoğu Yüzü			
Köl Tigin Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 56	Ölmez, 2012: - Ölmez, 2013: - Ölmez, 2015: 121	Metin kitabın 2012 ve 2013'te yapılan baskılarına alınmamış; 2015 baskısında Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Güneydoğu Yüzü			
Köl Tigin Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 56	Ölmez, 2012: 118 Ölmez, 2013: 113 Ölmez, 2015: 121	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Güneybatı Yüzü			
Köl Tigin Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 65	Ölmez, 2012: 118 Ölmez, 2013: 113 Ölmez, 2015: 121	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Batı Yüzü Eklemeler			
Kaplumbağa Üzerindeki Yazıt	Alyılmaz, 2005: 72-73	Ölmez, 2012: 118 Ölmez, 2013: 113 Ölmez, 2015: 121	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.

Bilge Kağan Yazıtı'na ait metinlerle ilgili durum şöyledir:

Metin Adı	ALYILMAZ (<i>Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu</i> . Ankara, 2005).	ÖLMEZ (<i>Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük</i> . Ankara, I. Baskı, 2012; II. Baskı, 2013; III. Baskı 2015).	Referans Durumu
Bilge Kağan Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 139- 140	Ölmez, 2012: 149-150 Ölmez, 2013: 158-160 Ölmez, 2015: 162-164	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Kuzey Yüzü			
Bilge Kağan Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 127- 132	Ölmez, 2012: 152-156 Ölmez, 2013: 162-169 Ölmez, 2015: 166-173	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Doğu Yüzü			
Bilge Kağan Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 119- 120	Ölmez, 2012: 158	Alyılmaz'dan aynen alınmış;

Güney Yüzü		Ölmez, 2013: 171-172 Ölmez, 2015: 174-175	kaynak gösterilmemiştir.
Bilge Kağan Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 140	Ölmez, 2012: 160 Ölmez, 2013: 174	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak
Güneydoğu Yüzü		Ölmez, 2015: 177	gösterilmemiştir.
Bilge Kağan Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 140	Ölmez, 2012: 160 Ölmez, 2013: 174	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak
Güneybatı Yüzü		Ölmez, 2015: 177	gösterilmemiştir.
Bilge Kağan Yazıtı	Alyılmaz, 2005: 143	Ölmez, 2012: 160 Ölmez, 2013: 174	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak
Batı Yüzü Tepelikteki Yazıt		Ölmez, 2015: 177	gösterilmemiştir.

Bilge Tonyukuk Yazıtları'na ait metinlerle ilgili durum şöyledir:

Metin	ALYILMAZ (<i>Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu</i> . Ankara, 2005).	ÖLMEZ <i>Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük</i> . Ankara, I. Baskı, 2012; II. Baskı, 2013; III. Baskı 2015).	Referans Durumu
Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Batı Yüzü	Alyılmaz, 2005: 196	Ölmez, 2012: 179 Ölmez, 2013: 193 Ölmez, 2015: 198	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Güney Yüzü	Alyılmaz, 2005: 202	Ölmez, 2012: 179,181 Ölmez, 2013: 179-180 Ölmez, 2015: 198-201	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Doğu Yüzü	Alyılmaz, 2005: 207	Ölmez, 2012: 181 Ölmez, 2013: 196-197 Ölmez, 2015: 201-202	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Kuzey Yüzü	Alyılmaz, 2005: 212	Ölmez, 2012: 181, 183 Ölmez, 2013: 197-199 Ölmez, 2015: 202-203	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Bilge Tonyukuk Yazıtları II. Taş Batı Yüzü	Alyılmaz, 2005: 218	Ölmez, 2012: 185 Ölmez, 2013: 202 Ölmez, 2015: 204	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.

Bilge Tonyukuk Yazıtları II. Taş Güney Yüzü	Alyılmaz, 2005: 223	Ölmez, 2012: 185 Ölmez, 2013: 202-203 Ölmez, 2015: 204-205	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Bilge Tonyukuk Yazıtları II. Taş Doğu Yüzü	Alyılmaz, 2005: 228	Ölmez, 2012: 187 Ölmez, 2013: 204 Ölmez, 2015: 205	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.
Bilge Tonyukuk Yazıtları II. Taş Kuzey Yüzü	Alyılmaz, 2005: 233	Ölmez, 2012: 187 Ölmez, 2013: 204 Ölmez, 2015: 206	Alyılmaz'dan aynen alınmış; kaynak gösterilmemiştir.

ÖLMEZ de konuyla ilgili kişiler de ALYILMAZ tarafından hazırlanan *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı kitaba ve ÖLMEZ tarafından hazırlanıp Bilgesu Yayınları tarafından basılan *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* adlı kitaba baktıklarında durumun vahametini açıkça göreceklerdir.

3. Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ'in *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* Adlı Kitabı Üzerine:

ÖLMEZ, *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* adlı kitabı hakkında kendisine yazdıklarımın sonra ne yaptı mı dersiniz? Elbette ki yazdıklarımın hiçbir cevap vermedi ve bu sefer de *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* adlı kitapta bana ait metinlere yer verdi.

Atalar “*Huyly huyundan vazgeçmez*” demişler. Öyle de olmuş. Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ yeni kitabında da yine çok iyi bildiği yolu takip etmiş; **bana ait metinleri yine kullanmış ve yine adımı vermemiş**. Yararlanılacak kaynaklardan söz ederken de “büyüklük” gösterip benim kitabımın kapağına da yer vermiş.

ÖLMEZ de bu alanda çalışan herkes de çok iyi bilir ki ÖLMEZ'in kitabında kullandığı (Kök)türk harfli metinlerin büyük bölümü bana ve doktora hocası olmakla övünç duyduğum Prof. Dr. Osman MERT'e aittir. Beni burada bana ait metinler ilgilendirdiği için (MERT'ten alınan metinleri bir tarafa bırakıp) bana yapılan haksızlıkları dikkatlere sunacağım.

Öncelikle şunu belirtmek isterim ki, bugüne kadar yaşamış olduğum bu tür sıkıntılardan ders alıp yaptığım çalışmalarını (beni maddi sıkıntıya soksa da) tescil ettirmeye ve patentini almaya çalıştım. Mehmet ÖLMEZ'e (Doğu Türkistan için hazırlanacak kitapta “kaynak kullanmak şartı”yla) vermiş olduğum metinlerin de tescili / patenti vardır.

Aşağıda metnin güney yüzünden bir bölüm ve çözümlemesi yer almaktadır (Ölmez 2015'ten):

KT G 1-13

: 𐰽𐰺𐰸𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 1
 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸𐰸𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸
 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸𐰸𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸
 ...𐰽𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸 : 𐰽𐰺𐰸𐰸

Foto 11: Ölmez'in kendi kitabına atıf yaparak kendisine aitmiş gibi takdim ettiği metnin görüntüsü

Yukarıdaki metin de aşağıda tek tek dikkatlere sunacağım metin de hiç kuşku yok ki ÖLMEZ'in *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük* adlı kitabına değil; tarafımdan hazırlanan *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı kitaba aittir. ÖLMEZ'in Orhun Yazıtları'yla ilgili hiçbir epigrafik belgelemesi bulunmamaktadır. (ÖLMEZ, epigrafik belgeleme için gittiği Moğolistan'da izinsiz olarak yazıtları belgelemek istediği için Moğolistan'daki yetkili makamlar tarafından uyarılmış; buna uymayıp diplomatik kuralları ihlal edince de “âdeta istenmeyen adam” muamelesi görüp geri dönmek zorunda kalmıştır).

Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri adlı kitapta bana ait metinleri ÖLMEZ'in kendisine aitmiş göstermesi üzerine bu yazıyı yazmak ve aşağıdaki karşılaştırmayı yapmak zorunluluğunu hissettim. Takdir artık konunun uzmanlarındır.

3.1. Sözcük Tahlilleri İçinde Yer Alan Orhun Yazıtları'na Ait Metinlerle İlgili Tespitler:

3.1.1. Köl Tigin Yazıtı'ndan alınan metinlerle ilgili tespitler:

Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ'in *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* kitabında yer alan Köl Tigin Yazıtı ile ilgili genel bilgiler (s. 76-77) tarafımdan hazırlanan *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı kitabımdan alınmış; kaynak gösterilmiştir.

Köl Tigin Yazıtı Güney Yüzü'nden alınan metinler için ise **kaynak gösterilmemiştir**:

Köl Tigin Yazıtı Güney Yüzü 1. Satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 30):

: 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 1
 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏
 ...𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 78):

: 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 1
 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏
 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏
 ...𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏

Köl Tigin Yazıtı Güney Yüzü 2. Satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 30):

𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 2
 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 :
𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 80):

: 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 2
 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏
 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏
𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏 : 𐰽𐰺𐰍𐰏

Köl Tigin Yazıtı Güney Yüzü 3. satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 30):

: ↓D4>δ : ↓K4YΓ : 4Y4J> : 4Γ9 : H4K4N : >4H : K4T4N4 : ↓D4Y3 : Γ44H4J> : 4x4HΓ : 1>↓ 3
 H>↓4 : N4T4E4T4Γ4 : 4x44E4K : E4L4Γ4 : ↓H4D4>↓4 : 4x4Y4N4 : Γ4E4H4J4H4Γ4H4D : 4>ω44 : N4T4E4Y4Γ
 H4E4N4>9 : >44Y4Γ44>↓ : 4x44E4K : E4L4Γ4 : ↓44H4N4Γ4N4 : 4x4Y4N4 : Γ4E4H : ↓44H4I4T :

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 83):

: 4Γ9 : H4K4N : >4H : K4T4N4 : ↓D4Y3 : Γ44H4J> : 4x4HΓ : 1>↓ 3
 : 4x4Y4N4 : Γ4E4H4J4H4Γ4H4D : 4>ω44 : N4T4E4Y4Γ : ↓D44>δ : ↓K4YΓ : 4Y44J>
 : Γ4E4H : ↓44H4I4T : H>↓4 : N4T4E4T4Γ4 : 4x44E4K : E4L4Γ4 : ↓H4D4>↓4
 H4E4N4>9 : >44Y4Γ44>↓ : 4x44E4K : E4L4Γ4 : ↓44H4N4Γ4N4 : 4x4Y4N4

Köl Tigin Yazıtı Güney Yüzü 4. satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 30):

: 4x4Y4N4 : Γ4E4H : ↓44Γ4T4Γ4 : >↓44D4δ4T49 : >44Y44Γ49 : 4x4Y4N4 : Γ4E4H : ↓H4Y4Γ4H4T44K4 : ↓44Γ4
 H4Y44>44Y4Γ : I44T4 : ↓D4Γ4x4Γ : E4Γ4 : ↓44444Γ49 : H4K4N : 44444444D : Γ4E4H : ↓44T4Γ49 : ↓44>δ
 : ↓44T4Γ4 : >44>δ : 444444 : 144J> : ↓44T4Γ49>δ : 444T44Γ49 : H4K4N : T4Γ4 :

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 84):

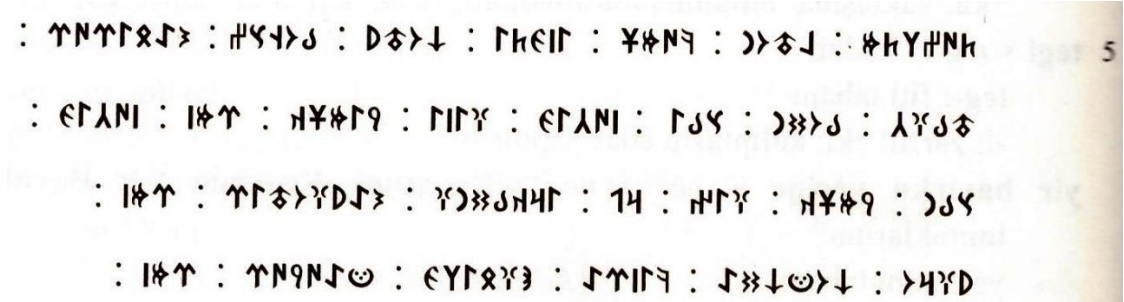
: >↓44D4δ4T49 : >44Y44Γ49 : 4x4Y4N4 : Γ4E4H : ↓H4Y4Γ4H4T44K4 : ↓44Γ4 4
 : 44444444D : Γ4E4H : ↓44T4Γ49 : ↓44>δ : 4x4Y4N4 : Γ4E4H : ↓44Γ4T4Γ49
 : T4Γ4 : H4Y44>44Y4Γ : I44T4 : ↓D4Γ4x4Γ : E4Γ4 : ↓44444Γ49 : H4K4N
 : ↓44T4Γ4 : >44>δ : 444444 : 144J> : ↓44T4Γ49>δ : 444T44Γ49 : H4K4N

Köl Tigin Yazıtı Güney Yüzü 5. satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 30):

ᠢᠰᠤ : ᠶ᠋ᠢᠰᠤ : ᠯᠢᠰᠤᠰ : ᠠᠨᠠᠨᠢᠷᠠᠨᠢᠰᠢ : ᠰᠤᠶᠠᠨᠤ : ᠳᠤᠴᠤᠳ : ᠢᠬᠡᠢᠢᠰ : ᠶ᠋ᠬᠡᠨᠢᠨᠢ : ᠶ᠋ᠤᠴᠤᠳ : ᠬᠡᠬᠢᠨᠢᠨᠢ
ᠰᠢ : ᠶ᠋ᠶ᠋ᠢᠰᠤᠨᠠᠨᠢᠰ : ᠢᠬᠡ : ᠰᠢᠢᠨᠢ : ᠨᠶ᠋ᠬᠡᠨᠢ : ᠶ᠋ᠰᠤ : ᠡᠢᠯᠠᠮᠢ : ᠢᠬᠡᠨᠢ : ᠨᠶ᠋ᠬᠡᠨᠢ : ᠢᠢᠨᠢᠨᠢ : ᠡᠢᠯᠠᠮᠢ :
: ᠢᠬᠡᠨᠢ : ᠠᠨᠠᠨᠢᠨᠢᠰᠢ : ᠡᠶᠢᠷᠠᠨᠢᠰᠢ : ᠰᠢᠨᠢᠨᠢ : ᠰᠢᠰᠢᠳᠤᠴᠤᠳ : ᠶ᠋ᠬᠡᠨᠢ : ᠢᠬᠡᠨᠢ : ᠠᠨᠠᠨᠢᠨᠢᠰᠢ

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 86):

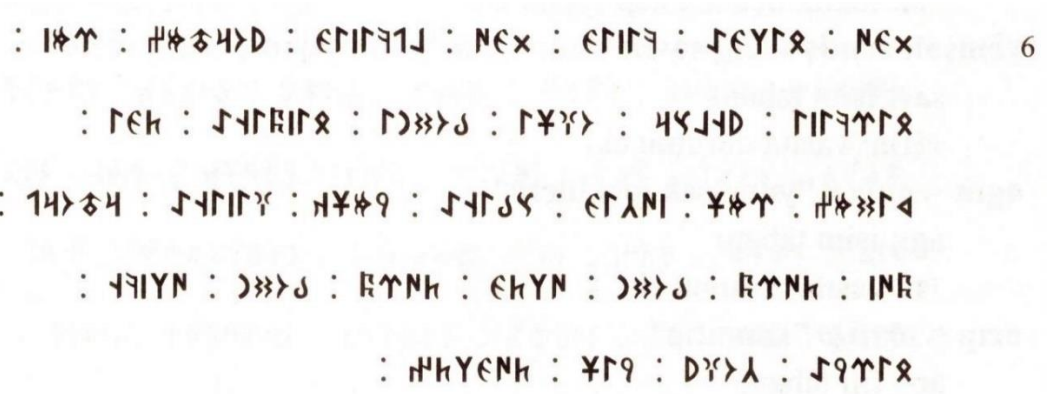

Köl Tigin Yazıtı Güney Yüzü 6. satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 30):

ᠢᠶᠢᠨᠢ : ᠬᠡᠴᠤᠳ : ᠢᠢᠨᠢᠨᠢᠨᠢ : ᠢᠬᠡᠨᠢ : ᠰᠤᠶᠠᠨᠤᠳ : ᠡᠢᠨᠢᠨᠢᠨᠢ : ᠨᠡᠭᠡ : ᠡᠢᠨᠢᠨᠢ : ᠰᠡᠶᠢᠨᠢ : ᠨᠡᠭᠡ
ᠢᠬᠡᠨᠢᠨᠢ : ᠰᠢᠨᠢᠨᠢᠨᠢ : ᠨᠶ᠋ᠬᠡᠨᠢ : ᠰᠢᠨᠢᠨᠢᠨᠢ : ᠡᠢᠯᠠᠮᠢ : ᠶ᠋ᠬᠡᠨᠢ : ᠰᠤᠶᠠᠨᠤᠳ : ᠢᠬᠡᠨᠢ : ᠰᠤᠶᠠᠨᠢᠨᠢᠨᠢ : ᠢᠶ᠋ᠶᠠᠨᠢ :
ᠡᠢᠨᠢ : ᠶᠢᠨᠢ : ᠳᠢᠶᠢᠨᠢ : ᠰᠢᠨᠢᠨᠢᠨᠢ : ᠶ᠋ᠶᠠᠨᠢ : ᠶ᠋ᠶᠠᠨᠢ : ᠡᠬᠢᠨᠢ : ᠡᠬᠢᠨᠢ : ᠶ᠋ᠶᠠᠨᠢ : ᠡᠬᠢᠨᠢ : ᠢᠨᠢᠨᠢ :
: ᠰᠢᠨᠢ

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 88):

3.1.3. Bilge Tonyukuk Yazıtları'ndan alınan metinlerle ilgili tespitler:

Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ'in *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* kitabında yer alan Bilge Tonyukuk Yazıtları ile ilgili genel bilgiler tarafımdan hazırlanan *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı kitabımdan alınmış; bir kısmı için kaynak gösterilirken (s. 132) bir kısmı için (s.133: yazıtların ölçüleri ile ilgili bilgiler) kaynak gösterilmemiştir.

Bilge Tonyukuk Yazıtları'ndan alınan metinler için de ÖLMEZ, **kaynak göstermemiş**; sanki bütün belgelemeyi kendisi yapmış gibi doğrudan doğruya metinleri vererek örnekleme yapmıştır.

Bilge Tonyukuk Yazıtları'ndan alınan metinlerle ilgili karşılaştırma aşağıdaki gibidir.

Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Batı Yüz 1. satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 196):

ΓΗΤΤΥΝΒ : ΓΗΛΥΣ : ǰǰǰǰǰǰ : *CΥΓ : ΓΥΓΛΥΣ : *HMH : ↓↓ǰǰ ΓΕΥΓ

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 133):

: ǰǰǰǰǰǰ : *CΥΓ : ΓΥΓΛΥΣ : *HMH : ↓↓ǰǰ ΓΕΥΓ 1
ΓΗΤΤΥΝΒ : ΓΗΛΥΣ

Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Batı Yüz 2. satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 196):

ΓD : ΓΗΛΥΣ : ǰǰǰǰǰǰ : ΓCJH : ΓMH : ΓΣΛΥΣ : H9HJǰH : ǰǰǰǰǰǰ
: *HMH : *HMH : ΓH : ΓH

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 134):

HJH : ΓCJH : ΓMH : ΓΣΛΥΣ : H9HJǰH : ǰǰǰǰǰǰ 2
: *HMH : *HMH : ΓH : ΓH : ΓH : ΓH : ǰǰǰǰ

Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Batı Yüz 3. satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 196):

: 𐤀𐤊𐤍𐤊𐤍𐤏𐤍 : 𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 135):

𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 3
: 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤀𐤊𐤍𐤊𐤍𐤏𐤍 : 𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍

Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Batı Yüz 4. satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 196):

𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 136):

𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 4
: 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍

Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Batı Yüz 5. satır:

ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 196):

𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍

ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 137):

𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 5
: 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍 : 𐤍𐤏𐤍𐤎𐤏𐤍𐤏𐤍

• **Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Batı ve Güney Yüzleri’nden alınan metinlerle ilgili değerlendirme:**

Yukarıdaki karşılaştırma Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ’in kitabında Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Batı Yüzü’nden alınan metinleri harfi harfine, noktası noktasına **ALYILMAZ tarafından tespit edilen, yayınlanan ve tescil ettirilen metinleri aynen kullandığını ancak kaynak göstermediğini** açıkça ortaya koymaktadır.

ÖLMEZ’in Bilge Tonyukuk Yazıtları I. Taş Güney Yüzü’ne ait metnin 1. satırının ilk iki cümlesini **ALYILMAZ’dan aldığı ve kaynak göstermediği** anlaşılmaktadır.

ÖLMEZ, kitabında kullandığı metinleri, ALYILMAZ tarafından hazırlanan *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı kitaptan almış ancak atıfta bulunmamıştır. Üstelik ÖLMEZ, bilim çevrelerinin çok iyi bildiği ALYILMAZ’a ait diğer yayınları da kullanmış; bunlara da atıfta bulunmamış; yazıtlarla ilgili ALYILMAZ tarafından tespit edilen bir kısmı da ÖLMEZ’in editörlüğünü yaptığı *Türk Dilleri Araştırmaları* adlı dergide yayımlanan düzeltmeleri ve bilgileri de “kendi epigrafik tespiti”ymiş gibi vermiştir.

Mesela: *Türk Dilleri Araştırmaları* adlı dergide “Bilge Tonyukuk Yazıtları Üzerine Birkaç Düzeltme”³ başlıklı makalede yer alan düzeltmeler bile kaynak gösterilmediği için artık ÖLMEZ’in “epigrafik tespiti ve belgelemesi” hâline gelmiştir. Oysa Bilge Tonyukuk Yazıtları’yla ilgili ALYILMAZ tarafından yapılan düzeltmeleri bilmeyen yazıt bilimci ve eski Türk dalcisi yoktur. Üstelik de ALYILMAZ’ın bu makalesi, onun en fazla atıf alan yayınları arasında yer almaktadır. Aynı makalede yer alan çok önemli bilgi, bulgu, belge ve metinlerin ÖLMEZ’in editörlüğünü yaptığı dergide yayımlanmış olması; bunların ÖLMEZ tarafından kullanılması ve kaynak gösterilmemesi acaba hangi bilimsel anlayışla ve etikle bağdaşmaktadır?

Bilim adamları ÖLMEZ’in takip ettiği usulden acaba bundan sonra şunu mu anlayacaklardır:

“Bir şekilde ÖLMEZ tarafından elde edilen”, “ele geçirilen” ve ÖLMEZ’in kitabına giren, ÖLMEZ’in editörlüğünü yaptığı dergide yayımlanan her makale, her bildiri, her bilgi, her metin, her fotoğraf ÖLMEZ’in tasarrufu altındadır; o neyi, nerede, nasıl kullanmak isterse kullanır; isterse kaynak gösterir; isterse göstermez; hiç kimse de ona ses çıkarmaz / çıkaramaz.

³ Belirtilen makale ve Bilge Tonyukuk Yazıtları’nda yapılan düzeltmeler için bk. Alyılmaz, 2000: 103-112; Alyılmaz, 2001: 11-18.

184	BT 46 : Γκτϱϣ : ΓΒτϱϣ
184	BT 46 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
184	BT 46 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
184	BT 47 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
184	BT 47 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
184	BT 49 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
184	BT 50 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
184	BT 50 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 51 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 52 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 53 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 53 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 54 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 54 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 54 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 55 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 57 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 58 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 60 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ
185	BT 61 : Γκτϱϣ : Γκτϱϣ

ALYILMAZ tarafından yayımlanan metinlerde yazıtların orijinal metinlerinde satır sonlarında yer alan, kırılmış / okunamayan yerler ile gösterilmiştir. ÖLMEZ tarafından kaynak gösterilmeden yayımlanan (kendine aitmiş gibi dikkatlere sunulan) metinlerde ise orijinal metinlerde satır sonlarında yer alan, kırılmış / okunamayan yerler için kullanılmamıştır. Her iki metin arasındaki en büyük fark buradadır (ÖLMEZ, bunları “Sözcük Çözümlemeleri” ile ilgili bölümde ise hiç değiştirmeden yani ALYILMAZ’ın eserindeki gibi vermiştir).

ÖLMEZ’in “Eski [Türk] Yazıtları İçin Örnek Alıştırma Metinleri” başlığı altında verdiği Köl Tigin Yazıtı’na ve Bilge Tonyukuk Yazıtları’na ait metinleri (s. 174-185) ALYILMAZ’ın ve TEKİN’in yayınlarından aldığı ve kaynak göstermediği son derece açıktır.

Yukarıda farklılıklarını gösterdiğim metinleri nokta nokta, harf harf, sözcük sözcük, satır satır, sayfa sayfa karşılaştırıp burada dikkatlere sunmak isterdim. Ancak bu yazı “makale”

: ZHQB9 >> QOAJED : FNH : 444431P : 44776K : ZHQB9D : 244404K 19
 FNHAYD : ZYALD : FNHAYD : ZYALYAS : FNHQB9D
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 20
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 21
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 22
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 23
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 24
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 25
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 26
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 27
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 28
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 29
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 30

Foto 28: ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 207, 212)

182 Mehmet Ölmez

: FNH : 444431P : 44776K : ZHQB9D : 244404K 19
 FNHAYD : ZYALD : FNHAYD : ZYALYAS : FNHQB9D
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 20
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 21
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 22
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 23
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 24
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 25
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 26
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 27
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 28
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 29
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 30

Foto 29: ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 182)

: FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 30
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 31
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 32
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 33
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 34
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 35

Foto 30: ALYILMAZ tarafından tespit edilen metin (s. 212)

Kaktürkçe Dersleri 183
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 30
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 31
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 32
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 33
 : FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 34
 FNHQB9D : ZYALD : FNHQB9D : ZYALYAS : FNHQB9D : 35

Foto 31: ÖLMEZ'in kitabındaki metin (s. 183)

(Kök)türk harfli yazıtlara ait (gerçek yazıt bilimciler tarafından binbir emek ve çile ile epigrafik belgelenmeleri yapılan ve yayımlanan) metinleri bu kadar kolay sahiplenmenin herhâlde hiçbir izahı yoktur. Çünkü (Kök)türk harfli yazıtları belgeleyip yayımlamak, her şeyden önce yazıtları sevmeyi, emeği, özveriyi, epigrafik yöntem ve teknikleri bilmeyi, bu alanda ciddi bilgiyi, birikimi ve deneyim sahibi olmayı gerektirir.⁵

*Foto 36: ALYILMAZ, Bilge Tonyukuk Yazıtı'nı görüntülerken
(Foto: Murat YAKAR)*

⁵ (Kök)türk harfli yazıtların belgelenmeleri ve gerçek yazıt bilimcilerin kimler oldukları hakkında ayrıntılı bilgi için bk. Alyılmaz, 2007; Alyılmaz, 2016: 117-126.

4. Sonuç ve Öneriler:

1. Yapılan incelemede ve karşılaştırmada:

Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ'in *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* kitabında yer alan Orhun Yazıtları'na ait metinleri (ALYILMAZ tarafından Moğolistan'da, yazıtlar üzerinde tespitleri yapılan; *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı kitapta yayımlanıp tescil ettirilen ve Çin Halk Cumhuriyeti'nin farklı bölgelerinde yaşayan Uygurlar için hazırlanacak kitapta kaynak göstermek şartıyla kullanılmak üzere word ortamında kendisine verilen metinleri), (tıpkı konuyla ilgili diğer kitaplarında da olduğu gibi) Türkiye'de **izinsiz olarak** ve **kaynak göstermeden kullandığı** anlaşılmıştır. Nitekim ÖLMEZ'in kitabında yaklaşık 80 sayfa boyunca (s. 71-140; s. 174-186) ALYILMAZ'a ait metinleri kullanmış olması ve hiçbir yerde kaynak göstermemesi bunun açık kanıtıdır.

2. ÖLMEZ'in ALYILMAZ tarafından tespit edilen metinlerin altlarında ALYILMAZ'ın adına yer vermeyişini / kaynak göstermeyişini hiçbir bilimsel anlayışla ve etikle açıklamak mümkün değildir. Bunun tek bir açıklaması vardır; o da “**ÖLMEZ'in ALYILMAZ tarafından tespit edilip yayımlanan ve tescil ettirilen metinleri kendine mal etmek istemesidir**”. Eğer aksi bir durum söz konusu olsaydı ÖLMEZ'in, kitabının 186. sayfasında Talat TEKİN'den ve İ. KORMUŞİN'den alıntılardığı metinlerin altında kime ait olduklarını / kimden aldığını belirttiği gibi ALYILMAZ'ın kitabından / ALYILMAZ'dan aldıklarını da belirtmesi gerekirdi.

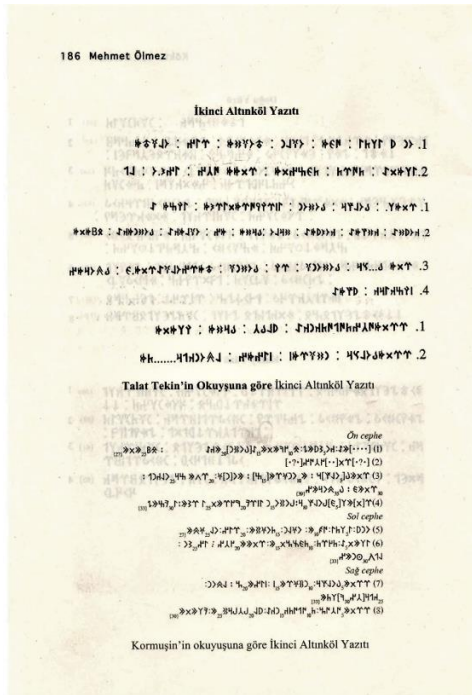

Foto: 37

ÖLMEZ'in Talat TEKİN'den ve İ. KORMUŞİN'den alıntılardığı metinlerin altında kime ait olduklarını / kimden alındığını belirttiği sayfanın görüntüsü

3. Prof. Dr. Mehmet ÖLMEZ'in eğer ALYILMAZ tarafından hazırlanan *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu* adlı kitabı olmamış olsaydı, *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* adlı kitabında yer alan Orhun Yazıtları'na ait bilgileri de metinleri de yazması mümkün olmayacaktı. Zira yazıtlar bugün orijinal yerlerinde değıllerdir ve buldukları yerler de araştırmacılara ayrıntılı bir epigrafik belgeleme imkânı vermemektedir.

4. Bilimsel - akademik bir çalışma hazırlanırken orijinal bilgi, bulgu ve belgelerden yararlanıldığı gibi konuyla ilgili olarak daha önce yapılan çalışmalardan / yazılan eserlerden de "kaynak göstermek şartıyla" istifade edilir. Elbette bundan daha doğal bir Şey de yoktur. Ancak ÖLMEZ, ALYILMAZ'a ait orijinal bilgileri, bulguları, belgeleri ve metinleri, bütün uyarılara rağmen bugüne kadar farklı adlarla yayımladığı kitaplarında "bilerek ve isteyerek kaynak göstermeden", cesur bir Şekilde kullanmış; haksız itibar ve kazanç elde etmiştir. Bilim adına mevcut durumun sürdürülebilmesi ve buna göz yumulması artık mümkün değildir. Bu sebeple **ÖLMEZ'in ALYILMAZ tarafından tespit edilen, yayımlanan ve tescil ettirilen metinleri kullanmaması, ÖLMEZ'in konuyla ilgili kitaplarından yararlananların da bu kitaplardaki metinlerin ÖLMEZ ile ilgisinin bulunmadığını bilmeleri ve alıntılama yapmaları durumunda / kaynak gösterimlerinde / referanslarda ÖLMEZ'in adına değil; ALYILMAZ'ın adına / eserlerine yer vermeleri bilimsel ağıdan daha doğru ve daha yerinde olacaktır.**

5. ÖLMEZ'in ALYILMAZ tarafından Çin Halk Cumhuriyeti'nin farklı bölgelerinde yaşayan Uygurlar için hazırlanacak kitapta kaynak gösterilmek üzere vermiş olduğu bazı fotoğraflar da ÖLMEZ tarafından düzenlemesi / editörlüğu yapılan kitaplarda kullanılmış; ancak buralarda da kaynak gösterilmemiştir. Zira *Ötüken'den İstanbul'a Türkçenin 1290 Yılı (720-2010) Sempozyumu* adlı bildiriler kitabının kapağında kullanılan fotoğrafların tamamı ALYILMAZ'a aittir. Ancak ÖLMEZ burada da (kitabın iç kapağında / künyesinde) ALYILMAZ'ın adına yer vermemiştir.

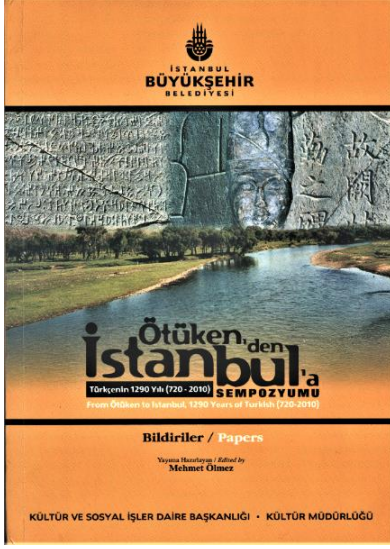

Foto: 38

Ötüken'den İstanbul'a Türkçenin 1290 Yılı (720-2010) Sempozyumu adlı bildiriler kitabının kapağının görüntüsü

5. ÖLMEZ'in bu yazının yazılmasına sebep teşkil eden *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları Metin - Çeviri - Sözlük ve Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri* adlı kitaplarını bundan sonra da aynı şekilde (ALYILMAZ'a ait bilgileri, bulguları, belgeleri ve metinleri kullanarak) yayımlayacak olan yayınevleri, kişiler ve kurumlar ümit ederiz ki daha duyarlı davranıp emeğe saygılı olma erdemini gösterirler.

[Yıllar sonra bir kez daha tecrübe ederek anladım ki: Ne yazık ki] insanlar, susanı korkak; görmezden geleni aptal; affetmeyi bileni de çantada keklik sanıyorlar. Oysaki onlar biz istediğimiz kadar hayatımızdalar; göz yumduğumuz kadar da dürüstler... Şemsi Tebrizî.

Kaynaklar:

- ALYILMAZ, C. (2000). Bilge Tonyukuk Yazıtları Üzerine Bir Kaç Düzeltme. *Türk Dilleri Araştırmaları -György KARA Özel Sayısı-*, 10, 103-112.
- ALYILMAZ, C. (2001). Dünü ve Bugünü İle Moğolistan'daki Türk Anıtları Projesi (I). *Orkun Dergisi*, 40, 40-43.
- ALYILMAZ, C. (2001). Dünü ve Bugünü İle Moğolistan'daki Türk Anıtları Projesi (II). *Orkun Dergisi*, 41, 31-35.
- ALYILMAZ, C. (2001). Dünü ve Bugünü İle Moğolistan'daki Türk Anıtları Projesi (III). *Orkun Dergisi*, 42, 39-44.
- ALYILMAZ, C. (2007). *(Kök)türk Harfli Yazıtların İzinde*. Ankara.
- ALYILMAZ, C. (2005). *Orhun Yazıtlarının Bugünkü Durumu*. Ankara.
- ALYILMAZ, C. (2016). Yazıt Bilimci Kimdir? *Türk Dünyası Dil ve Edebiyat Dergisi*, 42, 117-126.

- ÖLMEZ, M. (2012). *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları. Metin - Çeviri - Sözlük*. Ankara.
- ÖLMEZ, M. (2013). *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları. Metin - Çeviri - Sözlük*. Ankara.
- ÖLMEZ, M. (2015). *Orhon-Uygur Hanlığı Dönemi Moğolistan'daki Eski Türk Yazıtları. Metin - Çeviri - Sözlük*. Ankara.
- ÖLMEZ, M. (2017). *Köktürkçe ve Eski Uygurca Dersleri*. İstanbul.